Tím jest věc rozhodnuta, neboť žalobní nárok, spočívající jen na důvodu § 1313 a) obč. zák. pozbyl svého oprávnění, a bylo žalobu zamítnouti i vzhledem k nynější žalované straně.

Rozhodnutí nejvyššího soudu ze dne 2. října 1924 Rv I 1115/24. *R. v. z. s. Dr. Richard Ulrich.*

Žaloba určovací nebo žaloba o plnění? Kdy jest splniti závazek depurační?

Žalobce A žaloval žalovaného B o uznání, že jest povinen smlouvu ze dne 25. listopadu 1923, kterou mu žalobce svůj dům čp. 80. v H. za kupní cenu 85.000 Kč prodal, dodržeti, že jest žalovaný povinen to uznati a žalobci útraty sporu zaplatiti.

Žalovaný namítal, že koupil dům, o který jde, toliko pod podmínkou, že manželka jeho koupi schválí, že koupil dům za tím účelem, aby v něm mohl míti obchod a pekárnu a aby tam mohl bydleti a že bude dům ten do 1. března 1924 úplně prázdný, což se nestalo a že žalobce nesplnil dosud svého závazku, odevzdati dům ten bez dluhů.

Rozsudkem ze dne 28. dubna 1924 č. j. C k I a 4/24/10 uznal krajský soud v P. dle žalobní prosby, a byl tento rozsudek rozhodnutím vrchního soudu zemského ze dne 23. června 1924 čj. Co III 23b/24/14 potvrzen z těchto důvodů:

Odvolatel vytýká především, že žaloba měla býti již proto zamítnuta, že neodpovídá předpisu § 226 c. ř. s., žalobní žádost že jest neurčitá, vydaný rozsudek že jest bezcenný a nicotný, poněvadž nález rozsudku neobsahuje podstatných podmínek smlouvy, nevyhovuje ustanovení § 7 ex. ř. a proto nemůže býti podkladem exekuce.

Než výtky tyto nelze uznati důvodnými. Nejde tu, jak míní odvolatel, o žalobu o plnění, a není účelem žaloby, aby žalobce domohl se exekuce schopného soudního výroku proti žalovanému. Žalobní žádost zní, aby bylo uznáno, že jest žalovaný povinen smlouvu ze dne 26. listopadu 1923 dodržeti, jinými slovy, že smlouva ta a práva závazku z ní plynoucí trvají po právu. Žalobce nedomáhá se však v tomto sporu splnění nároků ze smlouvy té pro něho vyplývajících, nežaluje ani, aby mu žalovaný zaplatil trhovou cenu, ani aby podepsal smlouvu. Dlužno přihlížeti ku podstatě nároku a ke smyslu žalobního žádání a nikoliv jen k vnější formě, v níž se halí žádání to. A tu vychází ze žaloby i z jejího žádání, že nejde tu o žalobu o plnění, o vymožení exekučního titulu, nýbrž v podstatě o žalobu určo-

v a c í ve smyslu § 228 c. ř. s. Dodává-li žalobce k žádání žalobnímu také, že jest žalovaný povinen to uznati, jest dodatek ten sice zbytečný a nepotřebný, nemůže však ničeho měniti na právní povaze žaloby, z níž jest jasno, čeho vlastně se žalobce domáhá, a jež není žalobou ve smyslu § 59 j. n. Jde-li o žalobu určovací, pak jest ovšem třeba zabývati se především otázkou, zdali jest tu předpoklad takové žaloby, tedy, zda žalobce má právní zájem na tom, aby určení právního poměru stalo se co nejdříve. A tu vyplývá v tomto případě již z povahy věci samé, že žalobce má právní zájem na bezodkladném určení, zda kup trvá po právu čili nic, poněvadž žalovaný existenci smlouvy popírá, a žalobce přirozeně má značný zájem na určení tom, poněvadž od toho závisí, zda může dále s domem disponovati, jej pronajímati, zatížiti, nebo jinému prodati, či zda náleží jemu, starati se o depuraci a činiti přípravy k tomu, aby mohl jej podle smlouvy žalovanému odevzdati. Když však jde o žalobu určovací, pak pozbývají významu veškeré vývody odvolatelovy, že rozsudek nemůže býti podkladem exekuce a že jest proto bezcenný, poněvadž by exekuční soudce nemohl z něho posouditi, zda a v jaké míře žalovaný dostál svému závazku. Rozsudek určovací nemůže vůbec, až na výrok o útratách, býti exekučním titulem právě proto, že neukládá žalovanému nějakého určitého plnění. Také rozsudek v odpor vzatý neukládá žalovanému ani, aby podepsal smlouvu, ani aby zaplatil kupní cenu, a jsou proto nedůvodny i vývody, že k t o m u žalovaný mohl býti odsouzen, jen kdyby žalobce se své strany splnil své sliby a závazky, zejména závazek depurační. Ve sporu tomto jde v podstatě jen o to, zda je tu závazná smlouva, jak tvrdí žalobce, či zda k definitivní a platné smlouvě vůbec nedošlo pro nesplnění ujednaných odkládacích podmínek, vztažmo pro sběhlý omyl, jak namítá žalovaný. A tu dospěl první soud podle svých skutkových zjištění, jež odvolatelem nebyla vzata v odpor k správnému závěru, že smlouva byla již 26. listopadu 1923 ujednána definitivně a bezpodmínečně, že smlouva ta trvá, a že žalovaný nemá práva, od ní jednostranně ustoupiti proto, že se mu nepodařilo svou nemovitost prodati. Lichá jest dále výtka, že žaloba měla býti zamítnuta proto, že žalovaný není dosud v prodlení a v prodlení že jest naopak žalobce. Vždyť byl to žalovaný, jenž přímo odepřel dodržeti smlouvu, odvolávaje se na to, že »nemůže svůj objekt prodati«.

Dovolání žalovaného nebylo vyhověno z těchto důvodů:

Dle čís. 4. § 503 c. ř. s. uplatněný důvod jednak není opodstatněn, jednak není zákonitě proveden. Potud není po zákonu

proveden, pokud jest jím odvolacímu soudu vytýkáno nesprávné užití procesních zákonů; neboť toto může býti vytýkáno jedině důvody dle č. 1. a 2. § 503. c. ř. s. Proto lze se obírati výtkou, že odvolací soud nesprávem považoval tuto žalobu za určovací podle § 228. c. ř. s., pouze v rámci těchto posléz uvedených důvodů. Dovolací soud právního názoru soudu II. stolice, že jde zde o žalobu určovací, nesdílí, naopak poznává, že se posiednější žalobou domáhá žalobce ve svém právu dotčený ochrany jeho bez ohledu na nároky z něho plynoucí, tedy nálezu čistě teoretického, zda-li trvá určitý poměr právní čili nic, kdežto účelem prvnější žaloby jest, aby se žalobce domohl exekuce schopného nároku, který mu dle jeho názoru proti žalovanému, určitý poměr právní nebo právo porušivšímu, přísluší, podle obsahu tohoto právního poměru. Byla-li porušena celá smlouva, jest předmětem žaloby o plnění celý její obsah, a proto nelze sdíleti právního názoru odvolacího soudu, že o žalobě na plnění bylo by lze jenom tehdy mluviti, kdyby na žalovaném bylo žádáno splnění jednotlivých konkrétně vyznačených nároků z porušení smlouvy z porušení smlouvy žalobní. Nelze uznati s hlediska § 226 c. ř. s., že by žalobní žádání bylo neurčité a že by se dokonce nehodilo k exekučnímu vymáhání. Žalobním návrhem domáhal se žalobce, aby kupujícím dovolatelem uzavřená smlouva byla d o d r ž e n a, a že jest dovolatel povinen to uznati. Poněvadž jest předmětem kupu nemovitost, předmět kupu pak jest v žalobním petitu dostatečně popsán, a také jest v něm uvedena kupní cena, nemůže býti ve příčině požadovaného »dodržení« nejmenší nejistoty, když jest podle platných předpisů zákonných bezpečně zřejmo, v čem toto má spočívati. To se týče také jmenovitě ve příčině povinnosti k placení poplatků, zvláště zemské dávky z přírůstku hodnoty, neboť ohledně těchto zákony o nich vydané přesně určují, kdo jest povinen je platiti, když nejdojde k zvláštní dohodě stran v tomto směru, ačkoliv sluší v této rozepři zdůrazniti, že podle odvolacího zjištění žalovaný vzal na sebe zaplacení veškerých poplatků s koupí spojených, zvláště i dávku z přírůstku hodnoty.

Liché jsou i ostatní námitky dovolatelovy, a dovolací soud sdílí po této stránce správné, věci i zákonu vyhovující důvody odvolacího rozsudku, pokud jimi tyto námitky byly vyvráceny.

Pokud jde o depurační závazek, ukazuje povaha věci, že tomuto může býti vyhověno teprve při knihovním provedení trhové smlouvy a při složení celé ceny trhové, jak to vyplývá z předpisů §§ 1052 o 1062 obč. zák. Dovolání, ježto se jevilo ve všech směrech bezdůvodným, bylo proto upříti úspěchu.